

Poslaničko pitanje

Pitanje Upućeno UO UIO

Kada će UO Uprava za indirektno oporezivanje usvojiti Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u koji se odnosi na izmjenu odredaba čl. 94 i 95.?

O B R A Z L O Ž E N J E **ZA IZMJENU ČI. 94 I 95. PRAVILNIKA O PRIMJENI ZAKONA O PDV-u**

Važeća odredba člana 94. i 95. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u onemogućava potpisivanje bilateralnih sporazuma za uspostavljanje uzajamnosti povrata PDV-a sa državama EU koje traže uzajamnost. Usvajanje pomenutih izmjena su uslov za prihvatanje principa uzajamnosti odnosno zaključivanje bilateralnih sporazuma o reciprocitetu povrata PDV-a prije svega sa Hrvatskom i Slovenijom kao i sa Švajcarskom, Italijom, Slovačkom, Češkom i Mađarskom.

Krajnji efekat izmjene člana 94 Pravilnika omogućio bi povrat PDV-a bih kompanijama iz Hrvatske, Slovenije, Švajcarske, Italije, Mađarske, Češke i dr. Također, povrat inostranog PDV-a za bih kompanije bi donio benefit od 100 miliona KM na godišnjem nivou. Benefit bi uživale sve privredne grane i svi entiteti, a najveći benefit bi imale bih kompanije iz oblasti izvoza, međunarodnog transporta, telekomunikacija i dr. Povrat PDV-a bi povećao konkurentnost privrede BiH, a to bi se na posredan način efektiuralo na povećanje budžetskih prihoda BiH

Bitno je naglasiti da je Institut povrata PDV-a ugrađen u zakone o PDV-u svih država EU i država Regiona EX YU. Istovremeno, ovaj institut predstavlja suštinu Direktive Vijeća (EU) br. 282/2011 od 15. ožujka 2011. kojom se utvrđuju provedbene mjere Direktive Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodanu vrijednost, Direktive Vijeća (EU) br. 967/2012 o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 282/2011 u vezi posebnih programa za porezne obveznike koji nemaju poslovni nastan, a isporučuju telekomunikacijske usluge, usluge radijskog i televizijskog emitiranja ili elektronske usluge te Direktive Vijeća (EU) br. 1042/2013 o izmjeni Direktive Vijeća (EU) br. 282/2011 o mjestu isporuke usluga .

Posebno imajući u vidu da su neke države kao što je Hrvatska (dopis u prilogu) već zatražile potpisivanje Sporazuma moramo naglasiti da to nije moguće dok se ne usvoje Izmjene i dopune Pravilnika o Primjeni Zakona o PDV-u. Pošto se približno polovina ukupnog izvoza odnosi na države koje traže uzajamnost, to znači da bih privreda na godišnjem nivou gubi cca. 100 miliona KM zbog nepostojanja uzajamnosti.

Naime, član 94. Pravilnika glasi:

Uslovi za povrat PDV-a stranim licima:

(1) Uz zahtjev za povrat PDV-a, strano lice je dužno dostaviti slijedeću dokumentaciju:

- a) kopiju potvrde o registraciji obveznika PDV-a i prevod potvrde o registraciji ukoliko ona nije na jednom od tri službena jezika u BiH,
- b) originale ili ovjerene fotokopije faktura o nabavci dobara i usluga u BiH po kojima je obračunat i plaćen PDV,
- c) original ili ovjerene fotokopije faktura koje se prilažu uz zahtjev moraju glasiti na podnosioca zahtjeva i
- d) dokaz o izvozu dobara.

Član 95. Pravilnika glasi:

(1) Podnosiocu zahtjeva iz člana 53. Zakona UIO će izvršiti povrat plaćenog PDV-a ako isti u roku od 14 mjeseci od dana izdavanja računa od strane prodavca kod koga je kupljeno dobro ili izvršena usluga dostavi UIO ovjeren original obrasca "PDV-SL-1", pod uvjetima navedenim u članu 94. Pravilnika. Zahtjev se podnosi za period koji obuhvata najmanje 3 mjeseca, a najviše 12 mjeseci. Za svako razdoblje podnosi se samo jedan zahtjev.

(2) Uprava, nakon izvršene provjere ispunjenosti uslova za povrat PDV-a, licima iz člana 53. stav 1. Zakona, rješenjem utvrđuje pravo na povrat u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

(3) Rješenje iz prethodnog stava dostavlja se zastupniku sa sjedištem u BiH.

(4) Povrat PDV-a se vrši sa jedinstvenog računa na račun zastupnika ili podnosioca zahtjeva otvoren u BiH.

Prijedlog Izmjena Pravilnika glasi:

Izmjena člana 94.

u članu 94. u stavu (1) tačka "d" se briše.

U istom članu iza stava (1) dodaju se novi stavovi (2) i (3) koji glase:

„(2) Povrat poreza na dodatu vrijednost obveznicima koji nemaju uspostavljeno poslovanje u Bosni i Hercegovini prema članu 53. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, vrši se pod uslovima reciprociteta“.

„(3) Zahtjev za povrat poreza na dodatu vrijednost može se podnijeti samo za iznose poreza na dodatu vrijednost preko 200,00 KM po zahtjevu“.

Izmjena člana 95

U članu 95. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Podnosiocu zahtjeva iz člana 53. Zakona UIO će izvršiti povrat plaćenog PDV-a ako isti podnese UIO ovjeren original obrasca PDV-SL-1 najkasnije u roku od 6 mjeseci po isteku kalendarske godine u kojoj je izdat račun od strane prodavca kod koga je kupljeno dobro ili izvršena usluga, pod uvjetima navedenim u članu 94. Pravilnika. Zahtjev se podnosi za period koji obuhvata najmanje 3 mjeseca,

može i kraće ako je u pitanju ostatak poslovne godine, a najviše 12 mjeseci. Za svako razdoblje podnosi se samo jedan zahtjev“.

Koji je praktični značaj izmjene opisane norme iz čl. 94 tač D?

Tačka D glasi: „ dostaviti dokaz o izvozu dobara“.

Suštinska promjena Pravilnika proizilazi upravo iz oderdbe člana 94. tačka D. Ova tačka blokira mogućnost da bih kompanije ostvare pravo na povrat PDV-a iz drugih država.

Pomenuta tačka Pravilnika kao podzakonskog akta u potpunosti suspenduje zakonsku normu iz čl. 53 Zakona o PDV-u. To je nonsens koji je teško naći u bilo kom pravnom sistemu iz oblasti kontinentalnog prava, kojem pripada i BiH.

Pomenuta tačka je potpuno van vremena i u praksi apsolutno neizvodiva i neprimjenjiva (kako će stranac koji ima troškove smještaja u hotelu u BiH dokazati da je ta “usluga izvezena”, ili, kako će strani kamion koji plati cestarinu u BiH dokazati da je tu uslugu “izvezao”. Ovakvih i sličnih primjera ima mnogo.

Brisanjem tačke D u članu 94. i dodavanjem novih stavova 2. i 3. Pravilnika stvorio bi se pravni okvir za uspostavljanje uzajamnosti sa državama EU koje traže uzajamnost. Također, izmjene člana 94. Pravilnika omogućio bi bosansko hercegovačkim kompanijama povrat PDV-a iz Hrvatske, Slovenije, Švajcarske, Italije, Mađarske, Češke i dr. na ime troškova goriva i putarine ali i za razne druge troškove kao što su: hotelski smještaj, roming usluge, sajmovi, seminari, reklame, markentiške usluge, obrada i dorada proizvoda i dr.

Pozitivni efekat uzajamnosti najbolje se vidi na primjeru drumskog transporta kamionima u oblasti međunarodnog transporta roba. Tako npr. neuporedivo je veći broj bih kamiona vozi svakodnevno po Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji nego što kamioni iz tih država voze kroz BiH

Uspostavljanje uzajamnosti izuzetno je važno prije svega sa Hrvatskom i Slovenijom jer bi uzajamnost imala ogroman neto efekat u korist bih kompanija iz oblasti međunarodnog transporta robe i putnika, telekomunikacija, spoljne trgovine i sl.

Uspostavljanjem uzajamnosti neto efekat samo po osnovu PDV-a plaćenog za putarinu u korist bih privrede bio bi u odnosu na Hrvatsku i Sloveniju veći za nekoliko puta jer Hrvatska ima 1000 km autoputeva na kojima se plaća cestarina, Slovenija ima 400 km na kojima se plaća cestarina a BiH samo 70 km.

Posebno treba istaći značaj postizanja uzajamnosti sa Slovenijom koja je izuzetno važna za mobilne operatere iz BiH. Uvođenjem uzajamnosti, mobilni operateri BiH mogli bi izvršiti povrat PDV-a na ime troškova roming usluga a na bazi našeg postojećeg iskustva, pouzdano znamo da se u ovom slučaju radi o značajnim iznosima PDV-a (ovakav sporazum sa Slovenijom ima Makedonija pošto ni makedonski mobilni operateri ne obračunavaju PDV na roming usluge).

Također, postojeća zakonska regulativa u BiH priznaje pravo povrata PDV-a (uz ispunjavnje određenih uslova) svim inostranim pravnim licima **na ime troškova izlaganja na sajmovima u BiH bez obzira iz koje su države ta pravna lica**. Istovremeno, pravna lica iz BiH ne mogu ostvariti pravo povrata PDV-a **na ime troškova izlaganja na sajmovima** iz Hrvatske (nakon odbijanja hrvatske inicijative o uzajamnosti), Slovenije, Švajcarske, Turske, Italije, Mađarske, Grčke, Rumunije, Bugarske, Španije, Slovačke, Češke. **Na ovaj način Bosna i Hercegovina ostvaruje negativan saldo tekućeg računa po osnovu razmjene usluga.**

Usvajanje pomenutih izmjena će omogućiti prihvatanje principa uzajamnosti odnosno zaključivanje bilateralnih sporazuma o reciprocitetu povrata PDV-a prije svega sa Hrvatskom i Slovenijom kao i sa Švajcarskom, Italijom, Slovačkom, Češkom i Mađarskom.

Nakon izmjena člana 94. Pravilnika stvorio bi se pravni okvir za potpisivanje bilateralnih sporazuma. Procedura zaključenja formalnih bilateralnih sporazuma je izuzetno jednostavna. Ona ne zahtjeva parlamentarnu proceduru ratifikacije. Ova procedura je stvar konkretne konvencije a ostvaruje se (u najkomplikovanijem slučaju) odlukom vlade, ali se takođe ostvaruje i «izjavom» resornih ministara a vrlo često se ostvaruje i «izjavom» ambasadora dotične države sa ovlaštenim iz poreske uprave ili ministarstva finansija. Posebno treba naglasiti da je Hrvatska Bosni i Hercegovini već uputila pismo namjere za potpisivanje Sporazuma i to još 2011. g. Dakle, potrebno je samo potvrda od strane naših nadležnih institucija i na taj način bih kompanijama će se omogućiti povrat PDV-a iz Hrvatske. Međutim, potpisivanje sporazuma nije moguće dok se ne usvoje Izmjene i dopune Pravilnika.

Inicijativa za izmjenu odredaba 94. i 95. Pravilnika o Primjeni Zakona o PDV-u datira od 2010. godine. Iako je pomenuta Inicijativa od strane nadležnih organa kao i predstavnika EU ocjenjena kao opravdana, ipak Izmjena Pravilnika još uvijek nije usvojena.

Postavlja se pitanje zašto?

Također bitno je napomenuti da je većinska poslovna zajednica BiH, oličena u Komorama, poslovnim udruženjima i poslovnim asocijacijama, pismeno podržala prijedlog za izmjenu sporne norme. Također, 2010. g. prijedlog izmjene Pravilnika su podržali tadašnji ministar finansija BiH i tadašnji direktor UIO.

Još početkom 2012. g. na sastanku koji su predstavnici UPFBiH imali sa g. Džakulom, potvrđeno je da će pomenuta norma Pravilnika biti izmjenjena (u prilogu je pismo Nataše Uljarević iz UIO).

Posebno je važno napomenuti i činjenicu da je TWINNING grupa EU koja je u BiH imala zadatak harmonizacije propisa BiH iz oblasti indirektnih poreza sa EU, dala zvaničan prijedlog za izmjenu člana 94. i 95. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u upravo u duhu Inicijative iz 2010. g. Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je 01. 10. 2015. godine u organizaciji FIC-a (Savjeta stranih investitora BiH) u Sarajevu održao prezentaciju vezanu za prijedlog TWINNING grupe za izmjene člana 94. i 95. Pravilnika i tada je naglašeno da je sve spremno za primjenu Pravilnika koji čeka izmjene

(gotova je Aplikacija, obučeni su kadrovi, određen je Mostar kao Regionalni centar za prijem zahtjeva za povrat).

Imajući u vidu značaj koji u spoljnotrgovinskoj razmjeni sa BiH imaju države poput Hrvatske, Slovenije, Italije, a posebno imajući u vidu budući neophodan rast bih izvoza, koji nužno podrazumijeva veće troškove međunarodnog transporta robe, troškove inoedukacije, učešće bih kompanija na sajmovima, seminarima, i sl. – postaje jasno koliko je bitno i neophodno što prije pristupiti izmjenama i dopunama Pravilnika o Primjeni Zkona o PDV-u.

Na kraju, važno je napomenuti da zaključenje bilateralnih dogovora iz ove oblasti predstavlja korak naprijed ka evropskim integracijama jer je ovo jedan od segmenata koji će u svakom slučaju morati doživjeti opisanu promjenu.